

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ:

Υποτιτλισμός της ταινίας μικρού μήκους «Κέτσαπ Στη Μουστάρδα Σου» από τα
ελληνικά προς τα αγγλικά και σχολιασμός του υποτιτλισμού

Ονοματεπώνυμο: Όλγα Σαρρή

Αριθμός Μητρώου : Ξ2019086

Επιτροπή Εποπτείας :

Βιλελμίνη Σωσώνη

Σταύρος Κοζομπόλης

Κέρκυρα, Σεπτέμβριος 2023

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	3
Abstract	3
1. Εισαγωγή	5
2. Σχολιασμός.....	6
2.1 Ανάλυση εντολής και σκοπού	6
2.2 Σύντομη παρουσίαση προδιαγραφών στο Subtitle Edit.....	6
2.3 Παρουσίαση τεχνικών και μεταφραστικών προβλημάτων	7
3. Συμπεράσματα.....	15
4. Βιβλιογραφία	16
5. Παραρτήματα.....	17
5.1 Ελληνικοί υπότιτλοι.....	17
5.2 Αγγλικό template.....	26

Περίληψη

Το αντικείμενο της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι ο υποτιτλισμός από τα ελληνικά προς τα αγγλικά και ο σχολιασμός της διαδικασίας του υποτιτλισμού της ταινίας ταινία μικρού μήκους με τίτλο «Κέτσαπ Στη Μουστάρδα Σου».

Ο υποτιτλισμός είναι καίριας σημασίας επειδή έχει την δυνατότητα να φέρει σε επαφή κόσμο διαφορετικών πολιτισμών, νοοτροπιών ή ιδεολογιών με έναν νέο, διαφορετικό ή ακόμη και όμοιο, συνειδητοποιώντας τελικά ότι οι άνθρωποι έχουν αρκετά κοινά σημεία. Ειδικά στην σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης, όπου υπάρχει ψηφιακή προσβασιμότητα μέσω του διαδικτύου, έτσι μπορεί κάποιος από την άνεση του σπιτιού του να παρακολουθήσει περιεχόμενο από οποιοδήποτε σημείο της υφελίου.

Σε αυτή την εργασία πρόκειται να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο και τα κριτήρια με βάση των οποίων έγιναν οι μεταφραστικές επιλογές της, ενώ γίνεται αναφορά και στις μεταφραστικές προκλήσεις και σε σημεία που δεν ήταν φανερά πως πρέπει να γίνει η απόδοση τους από την γλώσσα πηγή προς την γλώσσα στόχο.

Abstract

This dissertation aims to explore the process of subtitling an untranslated movie, the challenges that were faced during that process, the methods used to overcome these challenges and the considerations of alternative choices and why they were not selected or why they were not deemed as the best option possible.

Subtitling is of great significance as it can support the global dissemination of short films, enabling cross cultural communication and expanding the audience of different cinematic narratives.

Short films that are subtitled can be a bridge between cultures and people and hence help them to overcome any difference, broaden their horizons.

Especially in the age of globalization and digital accessibility the films can reach a wider audience and therefore have more of an impact.

The movie that was chosen to be subtitled from Greek into English is titled “Ketchup To Your Mustard” and is a short film.

Λέξεις κλειδιά: υποτιτλισμός, μετάφραση, ταινία μικρού μήκους.

1. Εισαγωγή

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας ήταν ο υποτιτλισμός της ταινίας μικρού μήκους «Κέτσαπ Στη Μουστάρδα Σου». Η ταινία αυτή αφορά τη σχέση ανάμεσα σε δύο αδελφές, οι οποίες περνούν τις τελευταίες στιγμές μαζί, προτού η μικρότερη μετακομίσει στο σπίτι μαζί με την σχέση της. Πιο συγκεκριμένα, η μεγαλύτερα αδελφή, η Μαρίνα, έχει σκοπό να βοηθήσει την μικρότερη αδελφή της με την μετακόμιση πηγαίνοντας την με το αμάξι, στο οποίο έχουν φορτώσει κούτες με πράγματα, με προορισμό το νέο της σπίτι, όπου πρόκειται να συγκατοικήσει με τον Μάνο. Φυσικά, αυτό δεν αρέσει ιδιαίτερα στην αδελφή της και για αυτόν τον λόγο επιλέγει όσο είναι εφικτό να καθυστερήσει το να φτάσουν, αναζητώντας δικαιολογίες να κάνουν στάσεις ή ακόμη και οδηγώντας περισσότερο. Είναι κατά μία έννοια οξύμωρο ότι καταλήγει η μεγαλύτερη αδελφή να συμπεριφέρεται ανώριμα ενώ η μικρή θεωρείται συγκριτικά περισσότερο ώριμη και αποφασιστική, ενώ συνήθως ισχύει το αντίστροφο. Η δράση λαμβάνει χώρα, κατά κύριο λόγο, στο αμάξι δημιουργώντας μία αίσθηση ότι το κοινό αποτελεί μέρος αυτής της εμπειρίας, βέβαια όχι ενεργά, παρακολουθεί σιωπηλά την εκτύλιξη των γεγονότων και τελικά της κλιμάκωσης αυτής της ιδιαίτερης στιγμής που μοιράζονται εκείνες οι δύο. Είναι πολύ ιδιαίτερο το εκφραστικό ύφος, επειδή φανερώνει την οικειότητα και την χαλαρή γλώσσα που χρησιμοποιείται στην γλώσσα των νέων, οπότε σε ορισμένες περιπτώσεις όταν ο μεταφραστής καλείται να μεταφράσει μία τέτοια ταινία δεν πρέπει να παραλείψει να αποδώσει τέτοιες εκφράσεις ή λέξεις στην γλώσσα στόχο με έναν παρόμοιο υφολογικό τρόπο τις λέξεις.

2. Σχολιασμός

2.1 Ανάλυση εντολής και σκοπού

Το βίντεο αυτό υποτιτλίζεται με σκοπό να προβληθεί σε ένα φεστιβάλ κινηματογράφου ή σε κάποια ηλεκτρονική πλατφόρμα στο διαδίκτυο, άρα οι συγκεκριμένοι υπότιτλοι επιλέχθηκαν με κριτήριο να είναι διακριτικοί, σύντομοι και κατανοητοί, διότι κύριος στόχος των υποτίτλων, κατά Millán & Bartrina, 2012, είναι οι υπότιτλοι να κεντρίζουν όσο το δυνατόν λιγότερο την προσοχή του κοινού. Το κοινό στο οποίο απευθύνεται μπορεί να είναι οποιοσδήποτε μπορεί να παραβρεθεί σε ένα τέτοιο φεστιβάλ ή μπορεί αντίστοιχα να παρακολουθήσει την ταινία σε κάποια πλατφόρμα στο διαδίκτυο.. Ως εκ τούτου το κοινό είναι αρκετά ευρύ και μάλιστα, κατά πάσα πιθανότητα, θα γνωρίζει ή ακόμη θα κατέχει την αγγλική γλώσσα σε ικανοποιητικό βαθμό, οπότε δεν κρίνεται αναγκαία κάποια αλλαγή στο επίπεδο της γλώσσας σε απλούστερο ή πιο ιδιαίτερο ύφος, το επίπεδο θα παραμείνει όπως ακριβώς είναι και στο πρωτότυπο, δηλαδή κατά κύριο λόγο απλό και καθημερινό.

2.2 Σύντομη παρουσίαση προδιαγραφών στο Subtitle Edit

Για τον υποτιτλισμό της συγκεκριμένης ταινίας χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα υποτιτλισμού Subtitle Edit, το οποίο αποτελεί ένα εργαλείο για τους μεταφραστές, διότι μέσω αυτού δύναται να γίνει δημιουργία, επεξεργασία, προσαρμογή και συγχρονισμός υποτίτλων.

- Οι ρυθμίσεις που εισήχθησαν στο Subtitle Edit είναι οι εξής:
- Η διάρκεια του υπότιτλου έχει οριστεί σε 21 χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο.
- Ο μέγιστος αριθμός χαρακτήρων, συμπεριλαμβανομένων των διαστημάτων, μιας γραμμής υποτίτλων είναι 38-40, δηλαδή 76-80 χαρακτήρες ανά υπότιτλο που αποτελείται από δύο γραμμές.
- Όταν πρόκειται για δύο γραμμές, χωρίζονται στον υψηλότερο συντακτικό κόμβο.

2.3 Παρουσίαση τεχνικών και μεταφραστικών προβλημάτων

Ένας από τους βασικότερους στόχους της μετάφρασης κατά τον υποτιτλισμό είναι η ισοδυναμία και όχι απαραίτητα η αυτολεξεί απόδοση, η οποία μερικές φορές μπορεί να φανεί ξύλινη και υφολογικά χωρίς συνοχή. Όπως βλέπουμε στο σημείο «Γαμώτο. Έλα. Άσε το σε μένα.» επιλέχθηκαν φράσεις υφολογικά αντίστοιχες, ή σύμφωνα με την Μπέικερ μία γενικότερη λέξη. Αυτό είναι εμφανές στο σημείο όπου η παραπάνω ελληνική φράση αποδόθηκε ως “Fuck! Here. I got it”, σίγουρα θα υπήρχαν και άλλες επιλογές αλλά οι συγκεκριμένες επιλογές σε υφολογικό επίπεδο κρίνονται ως ταιριαστές, δεδομένου του συγκείμενου στο οποίο βρίσκονται και μπορούν να χαρακτηριστούν και ως λέξεις που θα χρησιμοποιούσε ένας φυσικός ομιλητής της αγγλικής, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη και ότι οι υπότιτλοι πρέπει να είναι σύντομοι και περιεκτικοί, ειδικά στο συγκεκριμένο σημείο όπου οι διάλογοι εκτυλίσσονται γρήγορα. Έπειτα, το «Στοιχίμα ότι από σήμερα θα συγκατοικείς με τον Ratatouille» μεταφράστηκε ως “I bet that from today, you will be roommates with Ratatouille.”, όπου το ουσιαστικό μετατράπηκε σε ρήμα και το ρήμα σε ουσιαστικό, ώστε να μπορέσει στα αγγλικά να ευσταθεί η σύνταξη, άρα σε αυτό το σημείο υπάρχει παράφραση με χρήση σχετικής λέξης. Στη συνέχεια, ακολουθεί το «Ratatouille είναι το φαγητό ρε τρόμπα, Ρεμί είναι το ποντίκι.» το οποίο μετατράπηκε στην εξής πρόταση “Ratatouille is the food, you moron. The mouse is Remy.”, στις ταινίες πολύ συχνά υπάρχουν ορισμένες λέξεις που είναι καθημερινές στους διαλόγους, όπως στην περίπτωση αυτή ο όρος «τρόμπα», που έχει μία δόση ειρωνείας και μία παιχνιδιάρικη νότα για αυτό επιλέχθηκε το «you moron», διότι η συγκεκριμένη λέξη αν βρισκόταν αυτούσια θα μπορούσε να θεωρηθεί ελαφρώς επιθετική και πιο προσβλητική από ότι είναι σε αυτό το συγκείμενο, οπότε το «you» βοηθάει στον μετριασμό του χαρακτηρισμού και φυσικά ο υπότιτλος σε συνδυασμό με το οπτικοακουστικό μέσο βοηθάει το κοινό να κατανοήσει ότι δεν είναι μία βαριά βωμολοχία, αλλά ένας περιπαικτικός τρόπος, ένα πείραγμα να αναφερθεί ένα άτομο σε κάποιον άλλο που έχουν οικειότητα.

Προχωρώντας, στο σημείο «-Το ίδιο λέμε. -Περίπου.» μεταφράστηκε ως “-Same thing. -Almost.”, επειδή είναι ισοδύναμο και μεταφέρει το νοηματικό φορτίο της πρότασης, οπότε πρόκειται για μία παράφραση με την χρήση σχετικής λέξης. Διαφορετικά, σε περίπτωση που χρησιμοποιούταν κάποια φράση όπως “-We’re saying the same thing. -Approximately” αρχικά «μυρίζει μετάφραση», δηλαδή είναι

αρκετά εμφανές ότι είναι μεταφρασμένο, ενώ αυτό που στη πραγματικότητα αποζητά η μετάφραση είναι το μεταφρασμένο κείμενο να φαίνεται φυσικό και να «ρέει». Επιπλέον, στο σημείο «Αν ξανά πεις δυνατά ότι είμαι 30» έγινε η συνειδητή επιλογή της μετάφρασης “If you say one more time that I'm 30-”, δηλαδή πάλι παράφραση. Ο λόγος που επιλέχθηκε αυτή η στρατηγική είναι ότι άλλες πιθανές επιλογές όπως ή “If you say (once) again/repeat it” δεν είναι υφολογικά αρκετά φυσικό, το οποίο αποζητάμε κατά τη μεταφραστική διαδικασία, στην δεύτερη περίπτωση αν και ευσταθεί δεν είναι εφικτό να ισχύει η συγκεκριμένη μετάφραση στο συγκεκριμένο συγκείμενο.

Παρακάτω, στο σημείο «Ναι, όλα στη μαμά» επιλέχθηκε να μεταφραστεί ως “Yes, I will tell mom everything”, είναι παράφραση με τη χρήση μη σχετικής λέξης και ορισμένες άλλες επιλογές πιθανώς να προσκολλούσαν κοντά στο πρωτότυπο, όπως λ.χ. “Yes, I will tell everything to mom” είναι εμφανές ότι είναι μετάφραση και μάλιστα είναι και πιο μακροσκελές, το οποίο κρίνεται περιττό κατά τον υποτιτλισμό και είναι προς αποφυγή, αρά η συγκεκριμένη φράση που επιλέχθηκε αντί αυτής είναι σαφέστερη. Επιπλέον στον υπότιτλο «Κοίτα με όσο θες, δε θ’ αλλάξει κάτι, Μαρίνα.» δεν επιλέχθηκε να αναφερθεί ο όρος «κοίτα» ως “look” ή “see” διότι νοηματικά δεν θα ταίριαζε στο δεδομένο συγκείμενο στην αγγλική γλώσσα. Αντίθετα, η μετάφραση του όρου “No matter how hard you try it won't change a thing, Marina.”, δηλαδή είναι παράφραση με χρήση μη σχετικών λέξεων, μοιάζει πιο κοντά στο αγγλικό ισοδύναμο της παραπάνω φράσης και με αυτό το σκεπτικό επιλέχθηκε.

Εν συνεχεία, υπάρχει το «Είχαμε υποσχεθεί.», σίγουρα θα μπορούσε να μεταφραστεί και ως “We made a promise.”, βέβαια αυτό δεν θα προτιμούσε ή συνήθιζε να έλεγε κάποιος φυσικός ομιλητής, οπότε για αυτό τον λόγο προτιμήθηκε η φράση “We made a pact”, οπότε σε αυτό το σημείο χρησιμοποιήθηκε παράφραση. Η φράση «Δεν νομίζεις ότι είναι καιρός να σταματήσει αυτός ο πόλεμος;» αποδόθηκε ως “Don't you think it's time for this to end?” και επιλέχθηκε να μην αναφερθεί η λέξη πόλεμος μιας, δηλαδή έγινε παράλειψη, διότι είναι πιθανό να μπερδευε το κοινό, αυτή η απλούστευση δεν «κλέβει» από την αφήγηση της ιστορίας, ενώ μπορεί να θεωρηθεί ως χρήσιμη παράλειψη, διότι ούτε μπερδεύει ούτε δημιουργεί πιθανές απορίες στο κοινό περί τίνος μπορεί να αφορά. Ακόμη, αυτή η απλούστευση αποδίδει το νόημα με ακρίβεια και με περιεκτικότητα, το οποία είναι βασικά ζητούμενα του υποτιτλισμού.

Επιπροσθέτως, στον υπότιτλο «Αχ ναι, ξέχασα ότι είσαι μια υπεύθυνη κυρία πλέον.» αν και θα ήταν ταιριαστή η εξής μετάφραση “Oh yes, it slipped my mind, that you are a responsible lady now.” δεν είναι η καλύτερη επιλογή μιας και χρειάζεται ο μικρότερος δυνατός αριθμός χαρακτήρων, λόγω αυτού προτιμήθηκε η περιεκτικότερη και απλούστερη μορφή “Oh yes, I forgot you're a responsible lady now”. Επίσης, στο κομμάτι «Ρε Μαρίνα, θυμάσαι ότι μετακομίζω. Σήμερα. Τώρα. Σε άλλη πόλη.» επιλέχθηκε το “Marina did you forget that I'm moving? Today, now, in a new city”, πρόκειται για παράφραση, επειδή το “do you remember” συγκριτικά είναι πιο μακροσκελές και πιο πιθανό θα ήταν στο συγκεκριμένο συγκείμενο οι αγγλόφωνοι να χρησιμοποιήσουν τον όρο “forget” παρά “remember”.

Πέρα από αυτά υπάρχουν πολλά σημεία τα οποία είναι φράσεις που είναι προφορικές και χρησιμοποιούνται καθημερινά σε διαλόγους, όπως «Δεν πιάνουν σε μένα αυτά» που ουσιαστικά αποδίδονται με το νόημα, άρα η επιλογή “It won't work” θεωρείται κατάλληλη. Ακόμη, πολλές φορές κατά τη μετάφραση ορισμένες δομές πρέπει να αλλαχτούν για να εξυπηρετήσουν τη γλώσσα στόχο, στη συγκεκριμένη περίπτωση «Γεια σας! Θέλουμε δύο διπλά μπέργκερ και δυο μερίδες πατάτες και έξτρα σως.», είναι δάνεια και για αυτό έγινε μεταγραφή αυτών, μάλιστα το «και δυο μερίδες πατάτες» αποτελεί μία μεταφραστική δυσκολία αφού δεν μπορεί να αποδοθεί ως “and two orders/portions of fries” οπότε αναγκαστικά πρέπει να προσαρμοστεί η συντακτική δομή δηλαδή να γίνει παράφραση του, ώστε να γίνει η φράση κατανοητή, για αυτό και αποδόθηκε ως “Hello we would like two double burgers with fries and extra sauce.» το οποίο είναι πλήρως κατανοητό. Το «Ναι, επειδή μου σπας τα νεύρα.» είναι ακόμη μία ιδιωματική φράση και για αυτό επιλέχθηκε η αγγλική ισοδύναμη της, δηλαδή “Yes because you're pissing me off”.

Όπως είναι λογικό, στις ταινίες υπάρχουν στοιχεία προφορικού λόγου όπως στην αρχή της φράσης «Δεν ξέρω. Αγχώνομαι μήπως η συγκατοίκηση με τον Μάνο...». Στη μετάφραση θεωρήθηκε περιττό να γίνει αναφορά του «Δεν ξέρω», αφού θα αύξανε τους χαρακτήρες άρα ως εκ τούτου θα ήταν αρκετά μακροσκελής και για αυτό έγινε παράλειψη του, λόγω αυτού ο υπότιτλος απέδωσε το κύριο νόημα “I'm stressed about moving in with Manos”. Ένα ακόμη σημείο που αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση κατά τη μεταφραστική διαδικασία ήταν το «Μαλάκα, πας καλά;», διότι η απόδοση αυτού του χαρακτηρισμού εκφράζει κυρίως ανησυχία παρά να έχει πρωταρχικό σκοπό να προσβάλλει, υποδηλώνει μία οικειότητα σαφώς αλλά χωρίς να

θέλει να θίξει. Για τον λόγο αυτό, προτιμήθηκε η απόδοση “Bro are you crazy?” παρά κάποιος άλλος όπως “Jerk”, “Dumbass” κ.ά. και ούτω κάθε εξής, άρα η στρατηγική που χρησιμοποιήθηκε ήταν η χρήση μίας γενικότερης λέξης. Προχωρώντας, στο «Ηρθα για να πάρω εκδίκηση.» θεωρείται καταλληλότερο να αποδοθεί ως “I want revenge!” παρά ως “I came for revenge!”, καθώς στο πρώτο μέρος είναι πιο μακροσκελές και περισσότερο προσκολλημένο στο πρωτότυπο, οπότε υπάρχει σε αυτό το σημείο παράφραση».

Συχνά γίνεται η πρόσθεση μίας λέξης όπως στο σημείο «Γιατί πάντα πρέπει να είναι οι δικές μου; Τι θες τώρα; Να χαλάσουμε το έθιμο;» έγινε πρόσθεση της πρώτης λέξης αφού στα ελληνικά δεν είναι σύνηθες να γράφονται τα επιφωνήματα όπως «Αουτς» που φανερώνουν συναίσθημα, επειδή είναι ιδιαίτερα ευδιάκριτες και συνήθως είναι διεθνείς οπότε δεν κρίνεται αναγκαία η γραφή τους τουλάχιστον στα ελληνικά αλλά αυτό δεν ισχύει στα αγγλικά για αυτό και προστέθηκε “Ouch! Why is it always mine? That's the tradition! We're not going to change it after all these years”, πέρα από αυτό άλλαξε η συντακτική δομή στα αγγλικά ώστε να εξυπηρετεί τη συνοχή στη γλώσσα και να έχει φυσικότερη ροή και η δεύτερη πρόταση μετατράπηκε σε δύο.

Στο «Κάποιος υπεύθυνος!» άλλαξε ελαφρώς διατηρώντας το νόημα της φράσης και έγινε “Is there a manager?”, που σημαίνει ότι είναι παράφραση, σίγουρα θα μπορούσε η πιο κυριολεκτική μετάφραση να καλύψει το νόημα, δηλαδή, “Someone in charge?” αλλά δεν είναι η καλύτερη δυνατή επιλογή, επειδή αφήνει νοηματικά κενά. Μία παρόμοια περίπτωση, όπου η μετάφραση είναι μεν πιο ελεύθερη αλλά αποδίδει το νόημα. και μάλιστα με συντομία είναι «Το βρήκα όταν έφτιαχνα τις κούτες» το οποίο μεταφράστηκε ως “I found it while packing” που είναι περιεκτικό και κατανοητό.

Εκτός αυτών, καθημερινές εκφράσεις μπορούν να αποτελέσουν μία μεταφραστική δυσκολία, όπως στην περίπτωση «Μας έχεις πρήξει με τον Μάνο! Ο Μάνος αυτό, ο Μάνος το άλλο. Και στο κάτω κάτω μια χαρά είστε και από απόσταση.». Για την απόδοσή της χρησιμοποιήθηκε αντίστοιχη φράση της καθομιλουμένης στα αγγλικά, ώστε να εξασφαλιστεί η φυσικότητα “You're pissing me off with Manos. Manos did this. Manos did that. At the end of the day, you're just fine doing long-distance”. Οι βωμολοχίες είναι ένα σημαντικό ζήτημα στις μεταφράσεις «Ρε μαλάκα ακούς τι λες;» στη συγκεκριμένη περίπτωση επιλέχθηκε να

μεταφραστεί με βάση το υφολογικό και συναισθηματικό επίπεδο, οπότε μετατράπηκε σε “You prick! Can you hear yourself?”, διότι αν και μπορεί να φαίνεται το «asshole» ως μία επιλογή, είναι περισσότερο έντονο το ύφος με περισσότερο βάρος ως χαρακτηρισμός στα αγγλικά, οπότε με αυτό το κριτήριο δεν προτιμήθηκε.

Πολλές φορές, λοιπόν, ο καθημερινός λόγος αποτελεί πρόκληση, όπως στο «Έλα πάμε, σε παρακαλώ πάμε, σε παρακαλώ θέλω. Θέλω σε παρακαλώ. Πρέπει να πάμε.», το οποίο έχει πολύ επανάληψη αλλά διαφοροποιείται ταυτόχρονα κάθε φορά “Come on, let's go!-No! Please, let's go! -No! Please I beg you! Let's go! We should.” από το οποίο το «σε παρακαλώ πάμε» αποδόθηκε ως “Please I beg you!” που δείχνει αυτή την έντονη ανάγκη που φαίνεται από τα οπτικοακουστικά στοιχεία και πρόκειται για παράφραση. Μία ακόμη μεταφραστική δυσκολία βρίσκεται στο σημείο «Θα σκάσεις αν δεν γίνει το δικό σου.», αλλά έπειτα από αναζήτηση της καλύτερης δυνατής επιλογής επιλέχθηκε το “You'll throw a fit, if you don't get your way!”, το οποίο δείχνει αυτή την παιδικότητα και ανωριμότητα που υποδηλώνει το ελληνικό.

Προχωρώντας σε ένα ακόμη αξιοσημείωτο σημείο, «Ξέρεις που πάμε ή να το βάλω στο maps;» είναι φανερό η έντονη ρητορικότητα της φράσης αυτής αλλά στα αγγλικά αποδόθηκε ως “Do you know the way or should I look it up?” επειδή η πιθανή απόδοση ως “put on the map” έχει διαφορετική σημασία και παρόλο που πιθανώς να φαίνεται με μία πρώτη ματιά σωστή επιλογή μπορεί να μπερδέψει παραπάνω το κοινό. Σύμφωνα με το ηλεκτρονικό λεξικό Merriam-Webster. (n.d.), δίνεται ο ορισμός “put (something or someone) on the map idiom: to make famous or well-known, επίσης η επιλογή “search” αν και καλή είχε πολλούς χαρακτήρες “Should I search it up on the maps?”, οπότε για αυτό επιλέχθηκε η πρώτη επιλογή, διότι αποδίδει το νόημα μέσα στο πλαίσιο των επιτρεπόμενων χαρακτήρων χωρίς να συγχέεται με την άλλη έννοια και χρησιμοποιήθηκε για την απόδοση μία γενικότερη φράση.

Παρακάτω, το «Σε πόση ώρα φτάνουμε;» αποδόθηκε με συντομία και σαφήνεια με την παράφραση “How much longer?”. Ορισμένες λέξεις σε μία γλώσσα μπορεί να έχουν περισσότερες σημασίες. Μία τέτοια περίπτωση υπάρχει στο «Τώρα ήμασταν στο μαγαζί, ρε Μαρίνα.», η λέξη «μαγαζί» στο συγκεκριμένο συγκεκριμένο εννοεί «εστιατόριο» για αυτό μεταφράστηκε ως “Marina, we were just now at the diner”, οπότε μπορεί κατά μία έννοια να θεωρηθεί και ως πολιτιστική αντικατάσταση,

αφού στα αγγλικά η λέξη “shop ” ή “store” αντίστοιχα δεν θα εξέφραζαν το σωστό νόημα. Για να μην υπάρξει επανάληψη το «Ε τότε δεν κατουριόμουν» μετατράπηκε σε “Yes, but I didn’t need to go then”, που περιλαμβάνει την νόημα. Το «Κράτα τσίλιες.» μεταφράστηκε ως “Keep watch!”, το οποίο όχι μόνο είναι περιεκτικό αλλά και έχει πλήρη ισοδυναμία ως ιδιωτισμός από τη μία γλώσσα στην άλλη όσον αφορά το νόημα.

Όπως έχει γίνει φανερό και από προηγούμενες αναφορές, στόχος του υποτιτλισμού είναι η ανάγκης μείωσης της έκτασης. Για τον λόγο αυτόν, η ερώτηση «Ξέρεις τι μου λείπει πιο πολύ από όταν ήμασταν μικρά;» μεταφράστηκε “Do you know what I miss from childhood?” αντί να αποδοθεί ως “Do you know what I miss from when we were little/younger”, που είναι προσκολλημένο στη μετάφραση και περιέχει πολλούς χαρακτήρες. Στα σημεία «Κοιμήθηκα πολύ;» έγινε παράφραση σε “How long was I asleep?” και «Φτάνουμε;» “Are we there yet?” φαίνεται ότι μεταφράστηκαν νοηματικά χωρίς να προσκολλάνε στο πρωτότυπο, δηλαδή πιο ελεύθερα αλλά αυτό κρίθηκε αναγκαίο στη συγκεκριμένη περίπτωση ώστε να είναι το ύφος περισσότερο φυσικό.

Η φράση «Στο μπεργκεράδικο» είναι σχετικά συμπυκνωμένη, το οποίο δεν μπορεί να συμβεί και στα αγγλικά για αυτό αποδόθηκε περιφραστικά “To the burger diner”. Ακόμη, η άρνηση στο συγκεκριμένο σημείο «-Ναι δεν αργούμε.» δεν θεωρείται αναγκαία για αυτό και αποδόθηκε ως “We're almost there”. Επιπροσθέτως, το «Τύπου πάνω από 10λεπτο;» αποτελεί μία προφορική έκφραση η απόδοση του ως “Like, more than 10 minutes away?” καταφέρνει να αποδώσει τη προφορική και χαλαρή γλώσσα στο σημείο αυτό. Με τη φράση «Έπαθα κράμπα στην γάμπα, κράμπα στην γάμπα.» φαίνεται μία παρήχηση η οποία κατάφερε να προκύψει και στα αγγλικά λόγω των ομόηχων λέξεων “I’ve got a cramp! A cramp on the calf”.

Μερικές φορές οι λέξεις μπορεί να είναι παραπλανητικές και η μετάφραση να φαίνεται ότι είναι πολύ συγκεκριμένη, στη περίπτωση του «Είναι πολύ δύσκολο να οδηγείς.» θεωρητικά θα ταίριαζε “Driving is really hard” αλλά με οδηγό το βίντεο μπορεί κάποιος να κατανοήσει ότι η χαρακτήρας εννοεί ότι είναι μία δύσκολη δουλειά, μία απαιτητική δραστηριότητα για αυτόν τον λόγο επιλέχθηκε να μεταφραστεί ως “Driving is hard work”, οπότε σε αυτό το σημείο εφαρμόστηκε η παράφραση. Ακόμη κάποια στοιχεία αλλάζουν με στόχο να προσαρμοστούν στα

πολιτισμικά δεδομένα του πολιτισμού στην γλώσσα στόχο, δηλαδή το «Έλα μπιφτεκάκι, θα σου κάνω και εσένα» αντί για μπιφτεκάκι που θα ακουγόταν στα αγγλικά ενδεχομένως αλλόκοτο προτιμήθηκε το “Come on, meatball, let me help”, το οποίο βρίσκεται αρκετά κοντά και είναι παράφραση.

Μία δύσκολη περίπτωση κατά την μετάφραση είναι το χιούμορ, όπως στην περίπτωση του “Βγάλε όλο τον αέρα. Θα βγάλω και το φαγητό που έφαγα.” η καλύτερη δυνατή απόδοση ήταν η εξής “Now, exhale all the air of your body. Come on, Marina! Air won’t be the only thing out of my body!”. Διότι έτσι με αυτή την παράφραση γίνεται η σύνδεση μεταξύ των δύο εννοιών και επίσης δεν είναι κυριολεκτική απόδοση που θα έμοιαζε μάλλον ως μία «ξύλινη μετάφραση». Ακόμη, ένας ιδιωτισμός το «Περνάω τέλεια.» αποδόθηκε με την αντίστοιχη “I’m having a blast”, σίγουρα υπάρχουν και άλλες πιθανές επιλογές όπως “I’m having the time of my life” “I’m having a good time” αλλά αυτές είναι μακροσκελείς, το οποίο δεν προτιμάται.

Άλλες εκφράσεις που έχουν αντιστοιχία είναι «Μαρίνα, κόψε τις μαλακίες.» που αποδόθηκε ως “Marina, cut the bullshit.” με την επιλογή λόγω των λιγότερων δυνατών λέξεων. Βέβαια το οπτικοακουστικό μέσο πάντα είναι χρήσιμο, διότι βοηθάει μέσω του ύφους και του τόνου των χαρακτήρων να κατανοηθεί το νόημα μίας φράσης που διατυπώνεται, όπως στην περίπτωση του «Πας καλά;» που ο συνδυασμός μεταξύ του τρόπου με τον οποίο διατυπώνεται και το συγκεκριμένο στο οποίο βρίσκεται μπορεί να αποδοθεί ως “What the hell?”. Προχωρώντας το «Πώς το κατάλαβες;» αποδόθηκε ως “How did you know?” ο όρος “understand” συγκριτικά με το “know” θεωρείται λιγότερο κατάλληλη επιλογή μιας και το δεύτερο αποδίδει καλύτερα το νόημα στη γλώσσα στόχο και πέρα από αυτό έχει μικρότερο όγκο, το οποίο είναι απαραίτητο.

Παρακάτω, στο σημείο «Σε ξέρω 28 χρόνια.» μεταφέρθηκε ως “We’ve been knowing each other for 28 years.” και όχι ως “I know you for 28 years”, διότι δεν δίνει αυτή την έννοια σχετικά με το βάθος και τη πάροδο του χρόνου και η στρατηγική αυτή ονομάζεται παράφραση. Επιπλέον, το «Δεν είσαι τόσο έξυπνη, απλώς κάναμε δύο κύκλους.» έγινε “Ok, you’re not as sharp, we just did two circles”, οι κύκλοι έχουν την έννοια του γύρου για αυτό και αποδόθηκαν με τη λέξη “circles”. Δεν είναι λίγες φορές που η προφορικότητα του καθημερινού λόγου και η ροή του έχει ορισμένες

ιδιαίτερες φράσεις οι λέξεις, αυτό μπορεί να παρατηρηθεί στις προτάσεις «Γιατί κάνεις έτσι μου λες; -Ρε πώς κάνω;», όπου μία προσέγγιση κοντινότερη προς το νόημα κρίθηκε ως η καταλληλότερη απόδοση σε αυτό το σημείο ώστε να μεταφέρει την ενέργεια που προσλαμβάνει ο δέκτης από το οπτικοακουστικό μέσο, οπότε η απόδοση κατέληξε να είναι “Why are you acting this way?-What do you mean?”.

Εν συνεχεία, υπήρχαν μερικές ακόμη αξιοσημείωτες μεταφραστικές προκλήσεις «Ωραία, κάναμε μια βόλτα παραπάνω και τί έπαθες;», του οποίου η απόδοση είναι “We just stayed in the car for a bit longer, no harm done.”, μπορεί με μία πρώτη ματιά να μοιάζει ότι απέχει αρκετά από το πρωτότυπο αλλά στην πραγματικότητα είναι αρκετά κοντά και μάλιστα πρόκειται για ισοδυναμία, αφού καταφέρνει να μεταβιβάσει επαρκώς το μήνυμα, μπορεί να μην είναι προσκολλημένη στην φράση το μετάφρασμα αλλά στη προκειμένη περίπτωση είναι αποδεκτή. Μία ακόμη περίπτωση καθομιλουμένης με στοιχεία από την γλώσσα των νέων είναι το “Με κόβεις να ψήνομαι για βόλτες;” το οποίο μεταφράστηκε με την αντίστοιχη παρόμοια αγγλική φράση, δηλαδή “Do I look like I’m in the mood for that?”. Εκτός αυτών, στο σημείο «Και θα του πεις «Σόρρυ, Μάνο! Η αδερφή μου η Μαρίνα έφταιγε και καθυστερήσαμε.», η λέξη «έφταιγε» αποτέλεσε έναν προβληματισμό ως προς την απόδοση, ο οποίος αντιμετωπίστηκε με την αλλαγή του ρήματος σε ουσιαστικό, όπου και έγινε “And tell him "sorry, it's my sister's fault we're late"..”.

Επίσης, «Που σε πάω με το αμάξι σε άλλη πόλη αντί να σε αφήσω να πας με τα βρωμοκτελ;» έχει μία δυσκολία σχετικά με τον χαρακτηρισμό του κτελ, αλλά επιλέχθηκε να αποδοθεί με πολιτιστική αντικατάσταση και απλούστευση ως “That I gave you a lift with the car in order to live in a new city but no I should've let you take the stupid bus” γιατί η εναλλακτική επιλογή το “stinky bus” δεν μεταφέρει εντελώς την αίσθηση του πρωτοτύπου. Τέλος, το «Δεν θα αντέξεις ούτε μια μέρα χωρίς κάποιον να σε νταντεύει.» μεταφράστηκε ως “You won't survive a day without someone babying you!”, διότι στα αγγλικά το «αντέξεις» δεν θα ακουγόταν ιδιαίτερα σωστό οπότε επιλέχθηκε να μεταφερθεί λίγο πιο ελεύθερα αλλά με βάση το νόημα και το νταντεύει έγινε το ισοδύναμο του, όχι “babysit”, το οποίο θα ήταν μία κυριολεκτική και αυτολεξεί μετάφραση αλλά το “babying you”.

3. Συμπεράσματα

Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι η μετάφραση ενός οπτικοακουστικού υλικού τέτοιου είδους δεν είναι απαραίτητο να βρίσκεται προσκολλημένη στο πρωτότυπο, γιατί μπορεί αυτό να έχει το αντίστροφο αποτέλεσμα από αυτό που επιθυμούν οι μεταφραστές. Είναι αξιοσημείωτο ότι η πιστότητα στο πρωτότυπο κρίνεται απαραίτητη, βέβαια αυτό ισχύει στα πλαίσια όπου η μετάφραση είναι στην ευχέρεια του εκάστοτε μεταφραστή, δηλαδή χρησιμοποιεί ως κύρια πηγή το νόημα του πρωτοτύπου και με βάση αυτό προκύπτει η μετάφραση. Επίσης, η πιο ελεύθερη μετάφραση εξασφαλίζει την φυσική ροή της γλώσσας στο μετάφρασμα, ειδικά σε ένα αντικείμενο όπως ο υποτιτλισμός όπου το κοινό μπορεί σχεδόν αμέσως να προσέξει ορισμένες αστοχίες στο υφολογικό επίπεδο ή στο νοηματικό φορτίο. Έτσι, η πιο ελεύθερη απόδοση έχει ως αποτέλεσμα το φυσικό ύφος και αποφεύγει τον ξύλινο λόγο, που μπορεί συνήθως να φανερώσει ότι πρόκειται για μετάφρασμα. Βασικός στόχος της μετάφρασης είναι να βρίσκεται σε τέτοιο επίπεδο το κείμενο, που όταν κάποιος το διαβάζει να μην είναι εμφανές ότι είναι μετάφραση αλλά να ρέει με φυσικότητα και άνεση. Αυτό είναι το ζητούμενο και αυτός ήταν ο σκοπός αυτής της εργασίας, να αποδοθούν οι διάλογοι με μία μέθοδο, ώστε να μην είναι ευδιάκριτο ότι πρόκειται για μία μετάφραση και να μην απασχολεί το κοινό εάν κάτι έχει αποδοθεί λανθασμένα, να είναι ένα άρτιο αποτέλεσμα που να δένει με το οπτικοακουστικό μέσο και να λειτουργεί ως ένα όπως ακριβώς συμβαίνει και στην περίπτωση των φυσικών ομιλητών της γλώσσας της ταινίας.

4. Βιβλιογραφία

- Baker, M. (2009). *Translation studies*. Abingdon U.K.: Routledge.
- Curti, G. H. (2009). Beating words to life: subtitles, assemblage(s)caples, expression. *GeoJournal*, 74(3), 201–208.
- Dwyer, T. (2017). Sub/Dub Wars: Attitudes to Screen Translation. In *Speaking in Subtitles: Revaluating Screen Translation* (pp. 19–51). Edinburgh University Press.
- Kovacic, Irena. 1994. "Relevance as a factor in subtitling reductions", in Dollerup, Cay & Annette Lindegaard (eds) *Teaching Translation and Interpreting 2*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins, 245-251.
- Kruger, J.-L., & Steyn, F. (2014). Subtitles and Eye Tracking: Reading and Performance. *Reading Research Quarterly*, 49(1), 105–120.
- Metz, Ch., (2007), *Ψυχανάλυση και κινηματογράφος: Το φαντασιακό σημαίνον*, μτφ: Β. Πατσογιάννης, Φ. Σιατίτσας, Αθήνα, Πλέθρον, 2007.
- Millán, C., & Bartrina, F. (2012). *The Routledge Handbook of Translation Studies*. Abingdon, Oxon: Routledge. p. 273-287
- Schaffler, S. (2015). Wordplay in Subtitled Films – An Audience Study. In A. Zirker & E. Winter-Froemel (Eds.), *Wordplay and Metalinguistic / Metadiscursive Reflection: Authors, Contexts, Techniques, and Meta-Reflection* (1st ed., pp. 229–244). De Gruyter.
- Ζαμπέλη Κ., *Οπτικοακουστική μετάφραση και υποτιτλισμός, Η περίπτωση των φεστιβάλ κινηματογράφου στην Ελλάδα*, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Ιόνιο Πανεπιστήμιο - ΤΞΓΜΔ, Κέρκυρα, 2011.
- Κεντρωτής, Γ., *Θεωρία και πράξη της μετάφρασης*, Αθήνα, Διάυλος, 1996.

5. Παραρτήματα

5.1 Ελληνικοί υπότιτλοι

Γαμώτο.

Έλα.

Ας' το σε μένα.

Στοίχημα ότι από σήμερα θα
συγκατοικείς με τον ratatouille

Ratatouille είναι το φαγητό ρε τρόμπα, Ρεμί
είναι το ποντίκι.

-Το ίδιο λέμε.

-Περίπου.

Κοίτα!

Τι λες;

Κατάπιε το.

Δες.

Μαρίνα καταλαβαίνεις ότι είσαι 30 πλέον.

-Αν ξανά πεις δυνατά ότι είμαι 30-

-Τι;

-Θα το πεις στην μαμά;

-Ναι, όλα στη μαμά.

Πολύ ώριμο.

-Έλα πάμε.

-Όχι.

Κοίτα με όσο θες, δε θ' αλλάξει κάτι.

Είχαμε υποσχεθεί.

Δεν νομίζεις ότι είναι καιρός να σταματήσει
αυτός ο πόλεμος;

Ποτέ!

Δεν εντυπωσιάζομαι.

Ναι, ξέχασα ότι είσαι μια υπεύθυνη κυρία
πλέον.

Ρε Μαρίνα μετακομίζω. Σήμερα. Τώρα.
Σε άλλη πόλη.

-Σε προκαλώ.

-Δεν πιάνουν σε μένα αυτά.

Γεια σας θέλουμε, δύο διπλά μπέργκερ και δυο μερίδες πατάτες και έξτρα
σως.

Και δυο μίλκσεικ.

Με πολύ μπισκότο, το ένα.

Τι;

Τίποτα, απλώς περνάω καλά.

Επειδή μου σπας τα νεύρα;

Σόρρυ είμαι η μεγάλη αδερφή. Κάνω ό,τι θέλω.

Και τί έπαθες;

Δεν ξέρω. Αγχώνομαι μήπως η συγκατοίκηση με
το Μάνο δεν πάει καλά, μήπως...Εννοώ ότι τώρα είμαστε καλά

Μαλάκα πας καλά; Όλο αγχώνεσαι και όλα
σου πάνε τέλεια πάντα.

Ευχαριστούμε.

Τρώγε να φύγουμε.

Ήρθα για να πάρω εκδίκηση.

Έλα τελείωνε.

Γιατί πάντα πρέπει να είναι οι δικές μου;

Τι θες τώρα; Να χαλάσουμε το έθιμο;

Κάποιος υπεύθυνος! Θέλουμε τα λεφτά μας
πίσω.

Σκάσε. Το βρήκα όταν έφτιαχνα τις κούτες.

Το μεγαλεπήβολο σχέδιο σου πέτυχε
σε όλα. Ήταν το τελευταίο.

Τι; Δεν είναι το τελευταίο.
Η λίστα σου είναι παλιά. Υπάρχει ένα ακόμη.
Πού;

Εδώ κοντά. Πρέπει να πάμε και σε αυτό.

Μαρίνα ο Μάνος με περιμένει.

Μας έχεις
πρήξει με τον Μάνο Ο Μάνος αυτό, ο Μάνος το άλλο. Και στο κάτω κάτω μια
χαρά είστε και από απόσταση.

Ρε μαλάκα ακούς τι λες; Θέλω να
μείνω μαζί του, τον αγαπάω.

-Κι εμένα μ' αγαπάς.

-Όχι και τόσο.

-Έλα πάμε, σε παρακαλώ πάμε, σε παρακαλώ θέλω. Θέλω σε παρακαλώ.
Πρέπει να πάμε.

-Όχι

Ωραία πάμε. Θα σκάσεις αν δεν γίνει το δικό
σου.

Ξέρεις που πάμε ή να το βάλω στο maps;

Ξέρω, ξέρω.

Δεν θα το βρεις στο maps, είναι καινούργιο.

-Εμπιστεύσου με.

-Καλά. Κράτα τα χέρια σου στο τιμόνι.

Μπορώ και χωρίς χέρια.

Σε πόση ώρα φτάνουμε;

-Πρέπει να κατουρήσω.

-Τώρα ήμασταν στο μαγαζί ρε Μαρίνα.

Ε τότε δεν κατουριόμουν.

Σταμάτα κάπου εδώ στην άκρη.

Κράτα τσίλιες.

Θα φαίνομαι.

Και εδώ θα φαίνομαι.

Μαρίνα, τώρα κατουριέμαι κι εγώ.

-Ξέρεις τι μου λείπει πιο πολύ από όταν
ήμασταν μικρά;

-Το ότι δεν είχες άγχος;

Ότι όπου και να πηγαίναμε κάποιος
μας κουβαλούσε.

Κοιμήθηκα πολύ;
Περίπου 7 χρόνια.

-Ναι, και ακόμη δεν μεγάλωσες.
- Άου, ρε!

Μην ενοχλείς την οδηγό.

-Φτάνουμε;
-Πού;

-Τι πού ρε; Στο μπεργκεράδικο.
-Ναι δεν αργούμε.

Τύπου πάνω από 10λεπτο;

-Έπαθα κράμπα στην γάμπα, κράμπα στην γάμπα.
-Είσαι καλά;

-Είναι πολύ δύσκολο να οδηγείς.
-Οδηγείς μισή ώρα.

-Και δεξ τι έπαθα.
-Να το πάρω εγώ;

-Το' χω.
-Αφού δεν μπορείς.

Απλώς δώσε μου λίγο χρόνο.

Έλα μπιφτεκάκι, θα σου κάνω και εσένα

-Είσαι φουλ σφιγμένη.

-Αναρωτιέμαι γιατί.

-Γιατί είσαι στην τσίτα όλη την ώρα.

-Άσε με ήσυχη.

Βγάλε όλο τον αέρα.

Θα βγάλω και το φαγητό που έφαγα.

Μπορείς απλά να περάσεις καλά μαζί μου;

Για την κράμπα σου δεν σταματήσαμε;

Ναι αλλά τώρα πέρασε οπότε μπορείς απλώς
να περάσεις καλά;

Περνάω τέλεια.

Πάμε τώρα;

Πήγαινε δεξιά.

-Γιατί;

-Τι θυμήθηκες;

Θυμήθηκα, που είναι το μπεργκεράδικο
που δεν έχουμε πάει.

-Τι θυμήθηκες;

-Ναι, το είχα δει σε ένα story.

-Σταμάτα εδώ.

- Γιατί;

-Φτάσαμε.

-Μμμμ ναι.

-Πάλι καλά που θυμήθηκες.

-Μαρίνα, κόψε τις μαλακίες.

-Πας καλά;

-Δεν υπάρχει άλλο μαγαζί. Τελείωσαν.

-Πώς το κατάλαβες;

-Σε ξέρω 28 χρόνια.

Δεν είσαι τόσο έξυπνη, απλώς κάναμε κύκλους.

-Γιατί κάνεις έτσι μου λες;

-Ρε πώς κάνω;

Ωραία, κάναμε μια βόλτα παραπάνω και
τί έπαθες;

-Με κόβεις να ψήνομαι για βόλτες;

-Αααα όχι, ε;

Ε όχι.

-Ωραία, πάμε στον Μάνο τώρα.

-Ε, πες το έτσι.

-Σόρρυ, Μάνο! Η αδερφή μου η Μαρίνα έφταιγε και καθυστερήσαμε.

-Τόσο πολύ ζηλεύεις;

-Λες μαλακίες.

Τότε τι;

-Απλώς ήθελα να περάσουμε λίγο χρόνο μαζί.

-Και βρήκες το καλύτερο τρόπο, να με
κοροϊδέψεις.

-Δεν θα δεχόσουν αλλιώς.

-Είναι αυτή δικαιολογία;

-Ναι είναι γιατί ήθελα να-

-Δεν με νοιάζει τι ήθελες, Μαρίνα.

-Ωραία ρε, ευχαριστώ.

-Θα σταματήσεις να είσαι τόσο εγωίστρια;

Εγωίστρια;

Που σε πάω με

το αμάξι σε άλλη πόλη αντί να σε αφήσω να

πας με τα βρωμοκτελ;

-Τρομερή θυσία.

-Ρε, είναι.

-Τι άλλο θες να κάνω;

-Έστησες όλη αυτή την φάση γιατί σου την
δίνει που προχωράω κι εσύ μένεις πίσω. Τι
θες; Να σου πω κι ευχαριστώ;

-Να πας να γαμηθείς.

-Εσύ να πας να γαμηθείς.

-Ωραία φύγε.

-Έχω ήδη φύγει.

Δεν σε έχω ανάγκη.

-Δεν θα αντέξεις ούτε μια μέρα χωρίς
κάποιον να σε νταντεύει.

Η συγκατοίκηση θα πάει σκατά, ο Μάνος δε θα
σε αντέξει. Ούτε εγώ σε άντεχα..

5.2 Αγγλικό template

00:00:22,417 --> 00:00:23,417

Fuck!

2

00:00:24,378 --> 00:00:25,378

Here.

3

00:00:27,316 --> 00:00:28,316

I got it.

4

00:00:33,407 --> 00:00:36,237

I bet that from today,
you will be roommates with Ratatouille.

5

00:00:37,025 --> 00:00:40,001

Ratatouille is the food, you moron.

6

00:00:40,673 --> 00:00:42,282

The mouse is Remy.

7

00:00:42,384 --> 00:00:44,329

-Same thing.

-Almost.

8

00:01:03,511 --> 00:01:05,112

What are you saying?

Eat your food first.

9

00:01:06,456 --> 00:01:07,456

Look!

10

00:01:08,878 --> 00:01:10,478

Come on, we should go.

11

00:01:10,526 --> 00:01:13,470

Marina, do you understand
that you are now 30?

12

00:01:13,485 --> 00:01:15,867

-If you say one more time that I'm 30-
-What?

13

00:01:16,117 --> 00:01:18,648

-Are you going to tell mom?
-Yes, I will tell mom everything.

14

00:01:18,758 --> 00:01:19,758

Very mature.

15

00:01:20,219 --> 00:01:21,899

-Come on. Let's go!
-No.

16

00:01:28,414 --> 00:01:31,328

No matter how hard you try
it won't change a thing, Marina.

17

00:01:32,266 --> 00:01:33,626

We made a pact.

18

00:01:33,882 --> 00:01:36,682

Don't you think it's time for this to end?

19

00:01:37,039 --> 00:01:38,039

Never!

20

00:01:38,086 --> 00:01:39,446

I'm not surprised.

21

00:01:39,828 --> 00:01:42,562

Oh yes,

I forgot you're a responsible lady now.

22

00:01:42,797 --> 00:01:44,560

Marina did you forget that I'm moving?

23

00:01:44,756 --> 00:01:47,222

Today, now, in a new city.

I'm moving.

24

00:01:48,717 --> 00:01:50,560

-I dare you.

-It won't work.

25

00:01:50,833 --> 00:01:55,185

Hello we would like two double burgers
with fries and extra sauce.

26

00:01:56,826 --> 00:01:58,266

And two milkshakes.

27

00:01:59,685 --> 00:02:01,752

One of them with extra biscuit.

28

00:02:02,553 --> 00:02:03,553

What?

29

00:02:03,998 --> 00:02:04,998

Nothing.

30

00:02:05,857 --> 00:02:07,377

I'm just having fun.

31

00:02:07,420 --> 00:02:09,620

Yes, because you're pissing me off.

32

00:02:10,631 --> 00:02:12,431

Sorry, I'm the older sister.

33

00:02:13,795 --> 00:02:15,475

I'll do whatever I want.

34

00:02:24,258 --> 00:02:25,538

Is something wrong?

35

00:02:30,211 --> 00:02:33,672

I'm stressed about moving in with Manos.

36

00:02:33,946 --> 00:02:37,194

We're good for now,
but if we stay together and see...

37

00:02:37,219 --> 00:02:39,286

Bro are you crazy?

38

00:02:39,343 --> 00:02:42,735

You are always stressed out
and everything always goes great.

39

00:02:44,598 --> 00:02:45,598

Come on!

40

00:02:51,090 --> 00:02:52,090

Thanks!

41

00:02:53,512 --> 00:02:55,192

Eat so we can get going.

42

00:03:11,597 --> 00:03:13,597

I want revenge!

43

00:03:23,469 --> 00:03:25,719

Come on, finish up!

44

00:03:32,133 --> 00:03:34,919

Ouch!

Why is it always mine?

45

00:03:36,717 --> 00:03:41,044

That's the tradition! We're not going
to change it after all these years.

46

00:04:08,763 --> 00:04:10,177

Is there a manager?

47

00:04:11,654 --> 00:04:13,482

We want our money back!

48

00:04:31,833 --> 00:04:34,924

Shut up. I found it while packing.

49

00:04:35,318 --> 00:04:39,763

Your grand plan was a success.

This was the last part.

50

00:04:39,997 --> 00:04:40,997

What?

51

00:04:42,419 --> 00:04:44,644

Your list is old, it's not the last

52

00:04:45,318 --> 00:04:47,051

there's one more.

-Where?

53

00:04:48,060 --> 00:04:51,747

Somewhere around here.

We should also go there!

54

00:04:51,802 --> 00:04:53,935

Marina, Manos is waiting for me!

55

00:04:54,615 --> 00:04:59,963

You're pissing me off with Manos.

Manos did this. Manos did that.

56

00:05:02,510 --> 00:05:04,932

At the end of the day,

you're just fine doing long-distance.

57

00:05:05,042 --> 00:05:09,182

You prick! Can you hear yourself?

I love him! I want to stay with him.

58

00:05:09,566 --> 00:05:12,042

-You also love me.

-Not that much.

59

00:05:15,573 --> 00:05:17,135

-Come on, let's go!

-No!

60

00:05:17,253 --> 00:05:18,853

-Please, let's go!

-No!

61

00:05:18,987 --> 00:05:22,292

Please I beg you! Let's go! We should.

62

00:05:22,573 --> 00:05:24,253

Fine, Marina, let's go.

63

00:05:24,300 --> 00:05:26,401

You'll throw a fit,

if you don't get your way.

64

00:06:28,000 --> 00:06:30,086

Do you know the way or
should I look it up?

65

00:06:30,141 --> 00:06:31,141

I do know.

66

00:06:40,352 --> 00:06:42,032

I'll search it either way.

67

00:06:44,789 --> 00:06:46,508

It's not there, it's a new spot.

68

00:06:48,418 --> 00:06:49,418

Are you listening?

69

00:06:50,024 --> 00:06:53,031

-Trust me!

-Fine, keep your hands on the wheel.

70

00:06:53,852 --> 00:06:55,585

I can do it without hands.

71

00:07:04,102 --> 00:07:05,382

How much longer?

72

00:07:08,102 --> 00:07:11,422

-I need to pee.

-Marina, we were just now at the diner.

73

00:07:11,883 --> 00:07:13,492

Yes, but I didn't need to go then.

74

00:07:14,821 --> 00:07:16,554

Ok, stop on the side here.

75

00:07:35,326 --> 00:07:36,607

Keep watch!

76

00:07:46,917 --> 00:07:48,357

I'll be seen here.

77

00:07:51,541 --> 00:07:52,703

And also here!

78

00:07:54,018 --> 00:07:56,085

Marina, now I also have to pee!

79

00:08:12,019 --> 00:08:15,854

-Do you know what I miss from childhood?

-That you weren't stressed?

80

00:08:17,573 --> 00:08:21,221

That someone would carry us,
anywhere we went.

81

00:08:42,208 --> 00:08:44,008

How long was I asleep?

82

00:08:44,198 --> 00:08:46,432

Around 7 years.

83

00:08:46,519 --> 00:08:49,706

-Yes, and you still haven't grown up.

-Ouch!

84

00:08:51,208 --> 00:08:52,495

Don't disturb the driver!

85

00:09:00,290 --> 00:09:01,938

-Are we there yet?

-Where to?

86

00:09:02,446 --> 00:09:05,360

-To the burger place.

-We're almost there.

87

00:09:06,188 --> 00:09:08,239

Like, more than 10 minutes away?

88

00:09:08,813 --> 00:09:10,173

I've got a cramp!

89

00:09:10,563 --> 00:09:12,409

-A cramp on the calf.

-Are you ok?

90

00:09:27,706 --> 00:09:31,823

-Driving is hard work.

-You've been driving for half an hour.

91

00:09:31,916 --> 00:09:34,791

-Yes and look what happened to me!

-Ok, I can drive then.

92

00:09:35,448 --> 00:09:37,486

-No, I can do it.

-But you just said you can't.

93

00:09:38,159 --> 00:09:40,557

I can, just give me some time.

94

00:09:53,617 --> 00:09:56,960

Come on, meatball, let me help.

95

00:10:07,359 --> 00:10:10,194

-You're very tense.

-Yes, I wonder why.

96

00:10:10,703 --> 00:10:13,671

-Because you're always on edge.

-Leave me alone!

97

00:10:42,537 --> 00:10:47,224

Now, exhale

all the air out of your body.

98

00:10:49,333 --> 00:10:52,458

Come on! Air won't be the
only thing coming out of my body!

99

00:10:52,521 --> 00:10:56,231

Come on, Eleni!

Can't you have fun with me just for a bit?

100

00:10:56,256 --> 00:10:58,427

Didn't we stop for your cramp
in the first place?

101

00:10:58,599 --> 00:11:01,833

Yes, but now I'm fine
so you could have some fun!

102

00:11:01,872 --> 00:11:05,442

Sure, Marina.

I'm having a blast. Can we go now?

103

00:12:07,602 --> 00:12:08,602

Turn right.

104

00:12:10,852 --> 00:12:12,226

-Why?

-Because I remember now.

105

00:12:12,782 --> 00:12:16,555

What?

-I remember where the burger place is.

106

00:12:17,250 --> 00:12:19,961

-How come?

-I saw it on a story and I remember.

107

00:12:34,063 --> 00:12:36,039

-Ok, stop here.

-But why?

108

00:13:13,243 --> 00:13:15,414

-We're here.

-Yeah, right.

109

00:13:16,493 --> 00:13:20,008

-Good thing that you remembered.

-Marina, cut the bullshit.

110

00:13:20,094 --> 00:13:24,211

-What the hell?

-There are no more places around.

111

00:13:25,204 --> 00:13:27,656

-How did you know?

- We've been, knowing each other for 28 years.

112

00:13:28,758 --> 00:13:33,883

Ok, you're not as sharp,

we just did two circles.

113

00:13:34,000 --> 00:13:36,828

-Why are you acting this way?

-What do you mean?

114

00:13:37,141 --> 00:13:40,344

We just stayed in the car for a bit longer,

no harm done.

115

00:13:40,437 --> 00:13:43,078

-Do I look like I'm in the mood for that?

-So no?

116

00:13:43,117 --> 00:13:44,117

No, I'm not.

117

00:13:46,958 --> 00:13:51,395

-Ok then, maybe we should go to Manos.

-So that's the problem.

118

00:13:51,668 --> 00:13:57,009

-And tell him

"sorry, it's my sister's fault we're late".

119

00:13:57,080 --> 00:13:59,101

-So you're that jealous?

-Bullshit!

120

00:13:59,133 --> 00:14:00,253

So what is it?

121

00:14:00,940 --> 00:14:06,275

-I just wanted to spend some time with you.

-And you did that by tricking me.

122

00:14:06,353 --> 00:14:08,853

-You wouldn't agree, otherwise!

-Is that a good enough excuse?

123

00:14:08,884 --> 00:14:12,470

-Yes it is, because I wanted to...

-I don't care what you wanted, Marina!

124

00:14:14,236 --> 00:14:17,660

-Alright, thanks!

-Will you stop being so selfish?

125

00:14:18,622 --> 00:14:19,622

Selfish?

126

00:14:20,278 --> 00:14:22,926

That I gave you a lift with the car
in order to live in a new city

127

00:14:22,958 --> 00:14:24,840

but no I should've let you
take the stupid bus.

128

00:14:24,887 --> 00:14:26,863

-What a great sacrifice!

-It is!

129

00:14:27,168 --> 00:14:30,394

-What else do you want me to do?

-You made this whole thing up

130

00:14:30,458 --> 00:14:33,694

because I'm moving on
and you get left behind.

131

00:14:34,083 --> 00:14:36,324

What do you want from me?
To thank you?

132

00:14:37,375 --> 00:14:41,363

-Go fuck yourself!
-No, you go fuck yourself!

133

00:14:41,426 --> 00:14:44,238

-Fine, leave then!
-I've already left, Marina!

134

00:14:45,288 --> 00:14:46,835

I don't need you!

135

00:14:46,976 --> 00:14:50,756

-You won't survive a day
without someone babying you!

136

00:14:51,976 --> 00:14:55,163

Moving in with Manos is going to suck.

137

00:14:55,241 --> 00:15:01,913

He won't stand you even for a single day!

And neither did I, all this time!